

1256.

Na osnovu člana 17 stav 6 Zakona o skijalištima ("Službeni list CG", br. 13/07, 21/14 i 44/17), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

PRAVILNIK

O BLIŽIM USLOVIMA ZA KLASIFIKACIJU, OBILJEŽAVANJE I SIGURNOST SKI STAZA

("Službeni list Crne Gore", br. 052/19 od 10.09.2019)

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi za klasifikaciju, obilježavanje i sigurnost ski-staza.

Klasifikacija ski-staza

Član 2

Ski-staze se klasifikuju prema stepenu težine u zavisnosti od svojstva područja preko koga se pružaju na: lake, srednje i teške staze.

Klasifikacija ski-staza vrši se u zavisnosti od:

- širine;
- dužine;
- nagiba; i
- pada.

Širina i dužina ski-staze

Član 3

Širina ski-staza iznosi najmanje 20 m.

Izuzetno od stava 1 ovog člana širina ski-staza zbog prirodnih i planinskih uslova, ili drugih objektivnih prepreka, može da bude i manja od 20 m, ali ne manja od 6,5 m.

Ako je širina ski-staze manja od 20 m, ski-staza se dodatno označava znakovima upozorenja, a ukoliko je potrebno treba da se dodatno zaštiti odgovarajućim zaštitnim sredstvima i opremom.

Dužina ski-staza nije ograničena.

Nagib i pad ski-staze

Član 4

Nagib i veličina uzdužnih padova ski-staza je:

- do 25% uzdužnog i poprečnog nagiba za lake staze, osim na kraćim djelovima na otvorenom terenu;
- do 40% uzdužnog i poprečnog nagiba za srednje staze, osim na kraćim djelovima na otvorenom terenu;
- preko 40% uzdužnog i poprečnog nagiba za teške staze.

Padovi i strmine na ski-stazi mogu prostorno da obuhvate 50% ukupne dužine ski-staze, a poprečni pad ski-staze ne može da bude veći od 25% od ukupne dužine ski-staze.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, poprečni pad ski-staze može da bude veći 25% od ukupne dužine ski-staze, pod uslovom da dionice ski-staze sa tim padom ne mogu da budu veće od 50% dužine ski-staze.

Poprečni pad ski-staze ne mora da bude isti po cijeloj širini ski-staze.

Obilježavanje ski-staza

Član 5

Ski-staza treba da bude obilježene tako da skijaš:

- prije početka vožnje može jasno da zna na kom dijelu staze se nalazi i koji je stepen težine ski-staze;

- pri lošoj vidljivosti može da nađe put do polazne stanice žičare.

Ski-staza treba da bude obilježena, odnosno markirana na ivicama, odnosno granicama sa obje strane.

Oznake, odnosno markacije treba da budu različito postavljene na lijevoj i desnoj granici staze kod obostranog obilježavanja ski-staze.

Ako se kod međusobno povezanih ski-staza koriste različiti načini obilježavanja, u području gdje se prelazi sa jednog sistema obilježavanja na drugi sistem obilježavanja treba da se istakne obavještenje o promjeni sistema obilježavanja, odnosno markiranja.

Lake staze se ne obilježavaju cijelom dužinom ako je staza u uslovima normalne vidljivosti jasno vidljiva skijašu u cijelosti sa polaznog mjesta.

Granica ski-staza treba da budu jasno vidljive za skijaše na ski-stazama.

Granicu ski-staza može da čini granica neutabanog snjega ili prirodne granice (šumska, škarpa i slično).

Ako prirodne granice ski-staza nijesu jasno vidljive treba da se obilježe jasno vidljivim znakovima kao što su: kolčevi, zaštitne mreže, fluorescentne trake i slično.

Ski-putevi

Član 6

Ski-putevi koji predstavljaju dio ski-staze su:

- prilazni i izlazni putevi na ski-staze, žičare i ski-liftove;
- putevi koji povezuju pojedinačne ski-staze ili obezbjeđuju obilazak na težim djelovima ski-staza.

Ako uzdužni i poprečni padovi ski-puteva prelaze 25% od ukupne dužine ski-staze na početku ski puta potrebno je označiti stepen težine ski-puta.

Širina ski-puteva iznosi najmanje 5 m.

Zbog prirodnih i lokalnih planinskih uslova ili drugih objektivnih prepreka, ski-putevi na kraćim dionicama mogu da budu i uži od 5 m, ali ne uži od 3 m.

Ski-putevi iz stava 4 ovog člana treba da se označe znakovima upozorenja i ako je potrebno da se zaštite odgovarajućim zaštitnim sredstvima.

Ski-putevi označavaju se znakovnom siganzacijom, kao i ski-staze.

Ski-putevi i ski-poligoni koji su namijenjeni posebnim aktivnostima na snijegu (lokalna i međunarodna takmičenja, ski-skokovi, skijaško hodanje, trčanje, sankanje, snowboarding i druge specijalizovane sportske aktivnosti) treba da budu potpuno odvojeni od ski-staza i posebno ograđeni i obilježeni.

Ski-staze za moto sanke

Član 7

Ski-staze za moto sanke obilježavaju se žutom bojom (štapovi, zastavice), nezavisno od stepena težine.

Moto sanke na ski-stazama mogu da se koriste samo:

- u slučaju hitnih intervencija radi spašavanja skijaša;
- za potrebe neodložnih tehničkih intervencija na otvorenim ski-stazama, ski-putevima, žičarama i ski-liftovima, ako nema mogućnosti drugog pristupa i slično.

Sigurnost na ski-stazama

Član 8

Sigurnost na ski-stazama obezbjeđuje se:

- postavljanjem zaštitnih sredstava i znakova;
- instaliranjem propisane zaštitne opreme;
- obezbjeđivanjem vozila; i
- obavještavanjem skijaša.

Ulaz na ski-staze treba da bude jasno označen.

Zaštitna sredstva i zaštitna oprema treba da obezbijede sigurnost skijaša pri maksimalnoj brzini skijanja skijaša od 25 km/h.

Opasna, nesigurna i neprilagođena mjesta na ski-stazama u zavisnosti od stepena opasnosti, treba da budu označena, osigurana ili zaštićena odgovarajućim zaštitnim sredstvima (znakovi, štapovi, strunjače, mreže i slično), koja garantuju zaštitu skijaša na ski-stazama.

Zaštitna sredstva iz stava 4 ovog člana treba da budu označena različitim bojama, koje su vidljive i u slučaju loše vidljivosti.

U pojasu od 2 m od ski-staze treba da budu zaštićena sva opasna, nesigurna i neprilagođena mjesta uz ski-stazu (stubovi žičare, topovi, žirafe za osnježavanje ski-staza, električni ormani i trafostanice, postojeći objekti i slično) odgovarajućim zaštitnim sredstvima kao što su znakovi, štapovi, strunjače, mreže i slično, koja štite skijaše od povreda.

Ski-staze treba da budu uređene i utabane, kao i označene prema klasifikaciji težine ski-staza.

Izuzetno od stava 7 ovog člana ski-staza može da bude neutabana i u tom slučaju se obilježava oznakom za free ride stazu, vožnja po neravnom terenu, grbinama i slično.

Na ski-stazi iz stava 8 ovog člana u pojasu od 2 m od granice treba da budu označeni ili zaštićeni svi objekti, uređaji i nepristupačna/opasna mjesta, koja mogu da ugrožavaju sigurnost skijaša.

Ski-staza treba da bude označena na način da skijaši pri lošim vremenskim uslovima i lošoj vidljivosti mogu da pronađu siguran smjer za kretanje.

Ako se ski-staze označavaju brojevima, numerisanje ski-staza treba da bude uzastopno.

Kapacitet skijališta

Član 9

Sigurnost skijaša na ski-stazi obezbjeđuje se i utvrđivanjem kapaciteta ski-staza, ski puteva, žičara i ski-liftova na skijalištu u skladu sa Prilogom 1 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Osnježavanje ski-staze

Član 10

Za osnježavanje ski-staze koja je otvorena za skijanje treba da se obezbijede sljedeći uslovi:

- zaštita topova i osnježavanih površina u smjeru mogućeg naleta skijaša;
- nesmetan prolaz skijaša pored uređaja za osnježavanje;
- na ulazu na ski-stazu treba da se postavi znak za upozorenje "osnježavanje ski staze - topovi".

Ako uslovi iz stava 1 ovog člana nijesu ispunjeni ski-staza treba da se zatvori za skijanje u toku osnježavanja.

Zaštitne ograde i obloge

Član 11

Jame, vrtače, provalije, raspukotine i druga opasna mjesta u neposrednoj blizini žičare/ski-lifta treba da budu ograđena, a ograda treba da bude stabilna i nepokretna i postavljena sa gornje strane i sa bočnih strana.

Ograde treba da su obložene oblogama (sunderi) za ublažavanje mogućeg kontakta, a stanje ograde se kontroliše prije otvaranja ski-staze za upotrebu.

Zaštitne ograde i obloge mogu da budu trajne ili prenosive i izrađene od odgovarajućeg materijala i treba da budu najmanje 2 m visine, računajući od površine utabanog snega.

Na ski-stazama se postavljaju znakovi upozorenja na udaljenosti od 30 do 40 m ispred opasnog, nesigurnog i neprilagođenog mjesta tako da skijaši mogu da ih uoče lako i na vrijeme.

Zaštitne ograde, obloge i znakovi upozorenja iz stava 4 ovog člana, koji su postavljeni privremeno, uklanjaju se sa ski-staza kada prestane razlog zbog kojeg su postavljene.

Na znakovima upozorenja, zaštitnim ogradama i oblogama i u njihovoj neposrednoj blizini ne postavljaju se reklamna i druga obavještenja, odnosno oznake.

Vremenske nepogode

Član 12

U slučaju vremenskih nepogoda (oluja, grmljavina, sniježne mećave i nanosi, lavina, magla, jaka kiša, jak vjetar), žičare ne treba da se puštaju u saobraćaj, odnosno ako su već puštene u saobraćaj nakon evakuacije korisnika usluga i zaposlenih treba odmah da se zaustave.

Druge sportske aktivnosti na skijalištu

Član 13

Ako prirodni uslovi na skijalištu dopuštaju mogućnost uređenja posebnih površina za druge sportske aktivnosti kao i druge uređene površine unutar skijališta treba da budu prilagođene planiranim aktivnostima i djelatnostima i odvojene od ski-staza i ski- puteva koji se koriste za skijanje.

Na mjestima, gdje postoji mogućnost međusobnog ukrštanja ski-staza i ski- puteva i površina predviđenih za aktivnosti iz stava 1 ovog člana, potrebno je da se omogući sigurno zaustavljanje, izbjegavanje, preticanje ili ukrštanje puteva lica na skijalištu.

Ulazi, izlazi i ukrštanja površina za posebne aktivnosti na ski-stazama na skijalištu treba da budu postavljeni na način da ne ometaju skijaše prilikom skijanja na ski-stazama.

Pristupne staze za gledaoce

Član 14

Pristupne staze za gledaoce i publiku u slučaju održavanja sportskih takmičenja na skijalištu treba da budu određene, uređene, uočljivo označene i ograđene odgovarajućim zaštitnim ogradama.

Noćno skijanje

Član 15

Ski-staze i ski-putevi koji se koriste i noću treba da budu pokriveni sa ravnomjernim osvjetljenjem i bez većih tamnih sjenki.

Minimalna srednja osvijetljenost ski-staza i ski puteva iznosi 30 lux-a, a minimalni odnos između minimalne i srednje osvijetljenosti treba da bude minimum 0,2.

Prilazi ski-stazama treba da budu posebno osvijetljeni i povezani na alternativne izvore električne energije kao što su agregati na tečno gorivo.

Osvjetljenje ski-staze za noćno skijanje i trase žičare ili ski-lifta, u slučaju iznenadnog nestanka električne energije, treba da bude obezbijeđeno alternativnim izvorom električne energije u trajanju od najmanje 30 minuta od nestanka električne energije, da bi se obezbijedila osvijetljenost ski-staze, trasa žičare ili ski-lifta koja je neophodna da se skijaši bezbjedno spuste do polazne stanice.

Upotreba mašine za tabanje snijega i drugih vozila na ski-stazi

Član 16

Mašina za tabanje snijega i druga vozila upotrebljavaju se samo na:

- zatvorenim ski-stazama i ski-putevima;
- zatvorenim površinama unutar skijališta;
- nakon završetka radnog vremena skijališta.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, mašina za tabanje i druga vozila za vrijeme rada skijališta mogu da se upotrebljavaju u slučaju:

- potrebe spašavanja i pomoći licima na otvorenim ski-stazama, ski-putevima, žičarama i ski-liftovima, ako nema mogućnosti drugog pristupa;
- za potrebe neodložnih tehničkih intervencija na otvorenim ski-stazama, ski-putevima, žičarama i ski-liftovima, ako nema mogućnosti drugog pristupa.

U slučajevima iz stava 2 ovog člana mašine za tabanje i druga vozila treba da imaju upaljena svjetla, rotirajuće svijetlo za upozorenje i upaljen zvučni signal i na ulazu na ski-stazu ili ski-put treba da se postavi znak upozorenja "VOZILA NA STAZI".

Prestanak važenja

Član 17

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o bližim uslovima za klasifikaciju, obilježavanje i sigurnost ski staza ("Službeni list CG", broj 20/16).

Stupanje na snagu

Član 18

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 101-397/31

Podgorica, 2. avgusta 2019. godine

Ministar,

Pavle Radulović, s.r.

PRILOG 1

KAPACITET SKIJALIŠTA

Kapacitet skijališta utvrđuje se određivanjem jedinice skijališta sa odgovarajućim ski-stazama.

Jedinice skijališta se određuju na način da se prilikom utvrđivanja kapaciteta uzimaju u obzir žičare i ski-liftovi i sve ski-staze, koje mogu da pripadaju samo jednoj jedinici skijališta.

Žičare i ski-liftovi bez odgovarajućih ski-staza su jedinice skijališta bez ski-staza, a putevi povezivanja se ne uzimaju u obzir.

Za svaku jedinicu skijališta utvrđuje se maksimalni broj skijaša na način što se najprije odredi najveći broj skijaša na ski-stazama, žičarama i ski-liftova, kojem se dodaju i skijaši koji čekaju red na ulazak.

Utvrđivanje kapaciteta skijališta vrši se na osnovu sljedećih parametara i formula:

- **l_ž** – kosa dužina žičare/ski-lifta [m];
- **v_ž** – brzina žičare/ski-lifta [m/s];
- **K_ž** – kapacitet žičare/ski-lifta [skijaša/h];
- **l** – dužina ski-staze [m];
- **v** – prosječna brzina spuštanja skijaša [m/s];
- **dn** – udio skijaša po pojedinačnim ski-stazama;
- **P** – broj svih jedinica skijališta.

A. Najveći broj skijaša na ski-stazama, žičarama i ski-liftova

Prosječno vrijeme ciklusa (t_c) koje prosječni skijaš potroši za jednu vožnju od ulaza na žičare i ski-liftove do novog ulaza:

$$t_c = \frac{l_{\tilde{z}}}{v_{\tilde{z}}} + \frac{l}{v} \quad [\text{min}]$$

Ako u jednoj jedinici postoji više (n) ski-staza, ciklus se izračunava za svaku stazu posebno:

$$t_{c_i} = \frac{l_{\tilde{z}}}{v_{\tilde{z}}} + \frac{l_i}{v_i}, \quad (i = 1, \dots, n) \quad [\text{min}]$$

Prosječan broj vožnji /skijaša na sat (c):

- po jednoj ski-stazi:

$$c = \frac{60}{t_c}$$

- po više ski-staza:

$$c_i = \frac{60}{t_{c_i}}, \dots \quad (i = 1, \dots, n)$$

Najveći broj skijaša na ski-stazama i žičarama i ski-liftovima u jedinici skijališta u određenom trenutku (n_{p+z}):

- jedna ski-staza u jedinici skijališta:

$$n_{p+z} = \frac{K_z}{c} \quad [\text{skij.}]$$

$$n_{p+z} = \frac{K_z}{c_1} * d_1 + \frac{K_z}{c_2} * d_2 + \dots + \frac{K_z}{c_n} * d_n$$

- više ski-staza u jedinici skijališta:
[skij.]

Najveći broj skijaša na žičari i ski-liftu (n_z)

$$n_z = \frac{K_z}{3600} * \frac{l_z}{v_z} \quad [\text{skij.}]$$

B. Broj skijaša koji čekaju na ulazu na žičaru i ski-lift (n_c)

Određuje se na osnovu pretpostavke da je najduže vrijeme čekanja na ulazu na žičaru i ski-lift osam minuta.

$$n_c = \frac{2 * K_z}{15} \quad [\text{skij.}]$$

C. Ukupan broj skijaša (n_{ukup}) u jedinici skijališta

Ako jedinica skijališta nema ski-staza, umjesto n_{p+z} upotrebljava se n_z .

$$n_{ukup} = n_{p+z} + n_c \quad [\text{skij.}]$$

Izračunavanje kapaciteta skijališta

$$K = \sum_{j=1}^p n_{ukup, j=1, \dots, P} \quad [\text{skij.}]$$